
V budoucnu by mohly být tři typy vysokých škol

V budoucnu by mohly být tři typy vysokých škol



Vysoké školy by v budoucnu mohly být rozděleny na tři typy. Výzkumné, vzdělávací a profesně orientované instituce by měly vzdělávat studenty rozdílným způsobem a s jiným cílem. Na každý typ školy by proto měly být jiné požadavky, uvádí se v pracovní verzi takzvané Bílé knihy terciárního vzdělávání, kterou má ČTK k dispozici. Koncepte má podle ministerstva školství sloužit k veřejné diskusi o reformě vysokého školství. Podle knihy je v ČR v současnosti 26 veřejných, 44 soukromých vysokých škol a dvě státní, studuje v nich kolem 350.000 lidí. Přestože většina institucí už splnila jedno ze základních kritérií takzvaného boloňského procesu a vytvořila bakalářské, magisterské a doktorské programy, struktura studia je prý mnohde spíše formální. Programy často vznikly pouhým rozdělením původních. Bakalářské studium dosud není vnímáno jako plnohodnotné vysokoškolské vzdělání, uvádí se v materiálu. Jeho absolventi jsou spíše než na praxi připravováni na další vzdělávání v navazujícím magisterském studiu. Celý systém vzdělávání se tak podle autorů knihy zbytečně prodražuje, vzniká prý i problém "akademické překvalifikovanosti". Podle knihy by se proto měl podpořit vznik profesně orientovaných bakalářských programů, jejichž absolventi budou schopni okamžitě se uplatnit na trhu práce. Na jejich přípravě by se proto měli podílet například významní regionální zaměstnavatelé, část výuky by měla tvořit praxe. Ve školách, které je budou poskytovat, by měli vyučovat i odborníci, kteří působili mimo akademické prostředí. Autoři koncepte počítají s daňovými úlevami pro podniky, které se do vzdělávání zapojí a poskytnou třeba zázemí pro odbornou výuku. Kromě škol zaměřených buď na profesní přípravu, nebo na více teoretické vzdělávání by měly působit také instituce výrazně soustředěné na špičkový výzkum. V materiálu se zdůrazňuje, že budoucí rozdělení škol by nemělo být dáno "nařízením shora", ale podle jejich možností a výsledků. Stejně tak by nemělo být pevně dané jednou provždy. Bude nutné vytvořit jasná akreditační kritéria, rozdílná pro jednotlivé typy. Výzkumné univerzity by měly být ustanoveny zejména na základě požadavků, které se týkají vědecké činnosti, personálního zajištění výuky, podílu studentů v doktorském studiu či podílu zahraničních studentů. Autoři si jsou vědomi toho, že většina škol má ambice stát se právě výzkumnou univerzitou. Zařazení do jiné kategorie by prý školy chápaly jako "propad" na nižší úroveň. Proto už nyní přijímají opatření, která mají bránit tomu, aby byly řazeny mezi jiné než výzkumné univerzity. V knize se připomíná, že zařazení školy do konkrétního typu není projevem kvality, ve všech druzích lze dosáhnout vynikajících výsledků. Proto by měla být u každého typu stanovena kritéria pro takzvanou excelenci, tedy znak nejvyšší kvality. Autoři také plánují podpořit vznik profesně orientovaných bakalářských programů počátečním finančním zvýhodněním. Česko se může podle autorů konceptu inspirovat například v Nizozemsku, které je podobně velké a má podobný počet institucí nabízejících vysokoškolské vzdělávání. Zásadní změny ve struktuře škol tam nastaly v roce 2002. Vedle akademicky zaměřených škol tam podle knihy působí i takzvané Hogescholen, které nabízejí profesně orientované bakalářské programy.

pap rot